

п'ятниця, 24 травня 2013 року

Наукові досягнення: нам є чим пишатися

Згідно з Указом Президента України №145/97 від 14 лютого 1997 року в нашій державі вже протягом 16 років у третю суботу травня відзначається День науки. Велику увагу цьому святу приділяють і в Запорізькому національному університеті, адже це – привід не лише підбити підсумки наукової роботи за останній рік, а й відзначити тих викладачів, співробітників нашого вишу, які доклали найбільших зусиль для становлення й розвитку наукових шкіл, передаючи досвід молодим науковцям.

Цього року День науки в Запорізькому національному відзначили 14 травня.

В урочистому заході взяли участь почесні гості – заступник голови Запорізької обласної державної адміністрації **Андрій Запорожченко**, заступник голови Запорізької обласної ради **Микола Ярмошук**, заступник голови Запорізької міської ради **Юрій Каптюх**, директор Департаменту освіти і науки Запорізької обласної державної адміністрації **Олександр Верозубов**, ректор ЗНУ **Микола Фролов**, а також представники адміністрації, факультетів і структурних підрозділів нашого університету.

Андрій Запорожченко привітав присутніх зі

святом від імені керівництва Запорізької обласної державної адміністрації. **Андрій Григорович** зазначив, що важко переоцінити значення фундаментальних наукових розробок запорізьких вчених, які втілюються у всіх галузях життєдіяльності нашої області. Він побажав усім науковцям достойних учнів, які так само успішно могли б продовжувати їх роботу, як нинішнє наукове покоління продовжує справу своїх учителів.

Андрій Запорожченко вручив Почесні грамоти Запорізької обласної державної адміністрації доктору економічних наук, доценту кафедри обліку та аудиту **Нелі Проскурній**, доктору педагогічних наук, доценту кафедри теорії та методики фізичного виховання та туризму **Наталії Маковецькій** і завідувачу кафедри політології, доктору політологічних наук, доценту **Євгену Цокурю**.

Заступник голови Запорізької обласної ради **Микола Ярмошук** зазначив, що в залі багато знайомих облич, адже наш університет давно та плідно співпрацює з органами місцевого самоврядування. Також особливо приємним, на його думку, є той факт, що серед тих, кого нагороджують, багато молодих вчених. Почесну грамоту Запорізької обласної ради отримала заступник декана з наукової роботи факультету фізичного виховання, доктор біологічних наук, професор кафедри

фізичної реабілітації **Надія Богдановська**, а кандидата фізико-математичних наук, доцента кафедри прикладної фізики **Валентина Сніжного** відзначили Подякою голови Запорізької обласної ради.

Заступник голови Запорізької міської ради **Юрій Каптюх** підкреслив пріоритетне значення науки у всіх галузях діяльності міської влади. Він також висловив сподівання на подальше плідне співробітництво з нашим вищим навчальним закладом.

Юрій Каптюх вручив Почесні грамоти Запорізької міської ради доктору економічних наук, доценту кафедри фінансів та кредиту **Надії Шмиголь**, заступнику декана з наукової роботи факультету іноземної філології, доценту кафедри теорії та практики перекладу з англійської мови **Русудан Махачашвілі**, професору кафедри імунології та біохімії **Олександру Фролову**, завідувачу кафедри українознавства, доценту **Ользі Стадніченко**.

(Початок. Продовження на 2 сторінці)

Мовна практика за кордоном — ефективний досвід

Літо, традиційно, вважається часом для відпочинку і подорожей. Дехто ж у літні місяці продовжує навчатися, при цьому збагачуючи свої знання й отримуючи нові позитивні враження від перебування за кордоном. Таке поєднання цікавого та корисного цілком реальне для тих, хто бере участь у діяльності різних літніх шкіл іноземних вишів. Протягом навчального року декі студенти нашого вишу успішно вдосконалюють знання іноземних мов і набувають досвіду в обраній галузі знань на базі іноземних ВНЗ.

Марія Ломовцева, студентка четвертого курсу факультету менеджменту:

- У минулому році я вперше відвідала Францію й університет дю Мен (м. Ле Ман). Там я проходила мовну практику після завершення курсів інтенсивного вивчення іноземної мови у французькому лінгвістичному центрі на базі факультету іноземної філології. Це була спеціалізована мовна підготовка для тих, хто бажає вступити на навчання на рівень Master Університету дю Мен. Цього року я фактично завершую навчання у ЗНУ за напрямом "Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності" й отримую диплом бакалавра. Тепер наприкінці літа я планую знову їхати до університету дю Мен – цього разу спочатку проходити спеціалізовані мовні курси "DUFOS", а

потім навчатимуся на факультеті права, економіки та управління. Наприкінці навчання маю отримати подвійний диплом, передбачений двосторонньою угодою між нашими університетами. Після закінчення навчання у Франції мрію працювати за спеціальністю в одній із міжнародних компаній, і не обов'язково за кордоном.

Єлизавета Анпілогова, студентка першого курсу факультету іноземної філології:

- Зараз я завершую навчання на першому курсі за напрямом підготовки "Переклад (французька мова)". Так сталося, що у школі я вивчала англійську мову, але оскільки я завжди прагну розширювати горизонти своїх знань, то при вступі до вишу обрала переклад з французької. Тут я отримала можливість протягом трьох тижнів навчатися в літній мовній школі на базі ВНЗ-партнера ЗНУ – університету дю-Мен. Тож наприкінці червня я виїжджаю до Франції. Я дуже рада, що зможу побачити цю прекрасну країну і ближче познайомитися з її культурою. А окрім того, поєднати корисне з приємним – вдосконалити знання граматики, поставити правильну вимову. І, гадаю, на цьому не буду зупинятися: я прагну вивчити ще більше мов. Мрію про майбутню роботу, де б поєднувалися знання мов, спілкування з людьми і можливість подорожувати.

Валентина Курган, студентка четвертого курсу філологічного факультету:

- Із початку поточного навчального року я відвідувала курси польської мови на базі нашого університету. У складі нашої групи польську опановували не тільки студенти нашого вишу, а й інших запорізьких ВНЗ та школярі. Наприкінці квітня ми відвідали Польщу задля десятиденної мовної практики на базі Вроцлавського університету. Там наші студенти вивчали й удосконалювали знання з польської мови, літератури та історії Польщі. Запам'яталися цікаві заняття, які проводив професор **Ян Мьодек**. Окрім лінгвістичної практики, ми оглянули бібліотеку Вроцлавського університету, яка вражає своїми фондами, прекрасний ботанічний сад, створений руками самих студентів, університетський музей. У цьому виші також вражають зали, прикрашені статуетками ангелів, чудовими розписами. Відбулися також екскурсії містом. Але головне: після вивчення курсу польської мови в нашому університеті ми змогли вільно спілкуватися як з польськими викладачами і студентами, так і на вулиці, у супермаркеті тощо. Наступного навчального року маю намір продовжити навчання на курсах підвищеного рівня підготовки "А II". Планую вступати до магістратури, можливо польська мова мені знадобиться в моїй майбутній роботі.

НОВИНИ

■ 16 травня на біологічному факультеті у рамках співпраці з комунальним закладом "Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти" ЗОР були проведені майстер-класи для вчителів Запорізького регіону. На заході були присутні 23 вчителі хімії та біології шкіл Запорізького регіону, а також старший викладач кафедри дидактики та методики навчання природничо-математичних дисциплін "Запорізького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти" **Світлана Дехтяренко**. Декан біологічного факультету, доктор фармацевтичних наук, професор **Людмила Омелянчик** провела для учасників заходу майстер-клас на тему "Сучасні досягнення в біології та хімії". Також майстер-класи для вчителів провели доцент кафедри хімії **Михайло Завгородній** і доцент кафедри загальної та прикладної екології і зоології **Олександр Корж**.

■ 15 травня студенти факультету журналістики у рамках святкування Міжнародного дня сім'ї відвідали вихованців комунального закладу "Запорізький обласний центр соціально-психологічної реабілітації дітей". Ініціатором та організатором заходу виступила голова соціального сектору факультету журналістики **Дар'я Хижняк**.

■ Студент III курсу факультету соціальної педагогіки та психології напряму підготовки "Театральне мистецтво" **Богдан Рубан** отримав Гран-прі конкурсу читців, що проходив у Дніпропетровському театральному художньому коледжі ім. І. Франка. Він представив літературно-музичну композицію на вірші зі збірки І. Франка "Зів'яле листя". Студент III курсу **Андрій Новиченко** посів у конкурсі почесне II місце, зачитавши уривок із казки "Лис Микита".

■ Студенти юридичного факультету відвідали вихованців реабілітаційного центру "Джерело", для яких підготували подарунки та розважальну програму. Члени студентської ради юридичного факультету – **Анастасія Латипова, Юлія Рохмістрова, Тетяна Парфінська та Каріна Кудлай** під керівництвом **Олексія Красова** – підготували для дітей яскраву розважальну програму. Майбутні юристи подарували вихованцям центру "Джерело" більше 130 м'яких іграшок. У свою чергу, діти подарували студентам свої малюнки.

■ Ділова гра-конкурс "Автоматизація бізнес-процесів в економіці" вже другий рік поспіль проходила на базі нашого університету. Цю гру розробили співробітники кафедри економічної кібернетики (завідувач кафедри, професор **Наталія Максишко**) за підтримки компанії 1С: франчайзинг ТОВ "Проком" (директор – **Сергій Бутенко**). До фіналу конкурсу вийшли два проекти. Їх оцінювало журі, до складу якого увійшли: директор ТОВ "Проком" **Сергій Бутенко**, декан економічного факультету, професор **Алла Череп**, завідувач кафедри економічної кібернетики, професор **Наталія Максишко**, професор **Ігор Козін**, доцент **Тетяна Заховалко**, старший викладач **Ірина Столярчук**, асистент **Юлія Дем'яненко**, директор Малої академії управління бізнесом КРЦМтаШ **Анна Старикова** та магістранти спеціальності "Економічна кібернетика" **Діана Мурашкинцєва, Христина Полончук і Юлія Захарченко**. Кращим, на думку журі, визнано проект автоматизації будівельної компанії ТОВ "Строй-ся" під керівництвом **Олени Матюхи**, а от симпатії глядачів були віддані проекту ТОВ "Битий бампер" (керівник – **Олександр Слєпков**). Усі учасники конкурсу отримали нагороди й сертифікати.

■ Студентка 4 курсу факультету соціальної педагогіки та психології **Ганна Дубровська** посіла III місце на V Міжвузівській науковій конференції "Проблеми психології діяльності в особливих умовах". Захід відбувся 23 квітня в м. Черкасах на базі Академії пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля. Тема наукової роботи Ганни – "Дослідження соціально-психологічного клімату в колективі працівників МНС та оцінка рівня сприйняття керівників підлеглими" (науковий керівник – доцент **Наталія Губа**).

Наукові досягнення: нам є чим пишатися

(Продовження. Початок на 1 сторінці)

Ректор Запорізького національного університету **Микола Фролов** запевнив, що вважає День науки одним із найважливіших свят, адже саме наука визначає перспективи розвитку цивілізації, те, як саме надалі розвиватиметься науково-технічна революція. “У цьому велика заслуга і всіх тих, хто знаходиться в цьому залі, – підкреслив Микола Олександрович. – Мені приємно, що кожен рік для колективу ЗНУ позначений новими досягненнями, якими можна пишатися. У нашому університеті працюють близько 70 докторів наук, а в цьому році має бути захищено ще 15 докторських дисертацій. Також у нас викладають 432 кандидати наук, доценти і близько 100 кандидатських дисертацій готуються до захисту. На базі нашого вишу діють вчені ради, і ми не лише не скорочуємо їхньої кількості, а й нещодавно відкрили ще одну, з економічних наук. Тож не даремно у Міністерстві освіти і науки України звіт про наукову діяльність нашого університету за минулий рік визнано одним із кращих серед класичних ВНЗ”.

Перший проректор **Олександр Бондар** вручив Почесні грамоти ректора ЗНУ викладачам і співробітникам університету, а також відзначив Подяками ректора докторантів та аспірантів нашого вишу. “Я пе-

вен, що кожному з нас і всьому колективу загалом до снаги вирішувати найскладніші завдання, тож не будемо боятися ставити їх перед собою, і, звісно, досягати поставлених цілей”, – наголосив він у привітальному слові.

Виступаючи перед представниками місцевих ЗМІ, які завітали на захід, начальник Науково-дослідної частини **Вікторія Меняйло** також акцентувала на важливості цього свята, адже, за її словами, наука – це основний економічний ресурс держави. Зокрема, Вікторія

Іванівна зазначила, що не лише розробки наших поважних науковців добре знані й відзначені на всеукраїнському рівні важливими державними нагородами, а й наш виш може пишатися одним із найсильніших в Україні Науковим товариством студентів та аспірантів. Підтвердженням цього є хоча б той факт, що за кількістю студентів-переможців у різнорівневих олімпіадах ЗНУ посів п'яте місце серед вітчизняних класичних вищих навчальних закладів.

Святкову атмосферу заходу створювали виступи учасників вокальної студії “Кантилена” – студента факультету соціальної педагогіки та психології **Євгена Славінського**, студентки факультету іноземної філології **Катерини Лебідь** і студентки біологічного факультету **Анастасії Ашифіної**.

Колектив Наукової бібліотеки ЗНУ підготував до Дня науки тематичну виставку, на якій були представлені наукові розробки, підручники, навчально-методичні посібники та наукові статті викладачів усіх факультетів нашого вишу. Сам захід супроводжувався слайд-презентацією наукових досягнень університету.

Таміла ТАРАСЕНКО

Сьогодення і перспективи наших вчених

Науковий потенціал нашого університету визначається **432** кандидатами наук, доцентами і **65** докторами наук, професорами, двоє з яких – професор **Валерій Мищенко** та професор **Станіслав Григор'єв** – відповідно до Указу Президента України № 329/2012 стали Лауреатами Державної премії України в галузі науки і техніки за розробку та впровадження ресурсозберігаючих технологій у виробництві.

Завдяки ефективній діяльності аспірантури і докторантури ЗНУ у 2012 році захищено **71** кандидатську та **8** докторських дисертацій, у результаті чого чисельність штатних наукових, науково-педагогічних працівників, які мають науковий ступінь кандидата або доктора наук, збільшилась в університеті на **5%**. Чисельність працівників науково-дослідної частини зросла на **19%**, у т. ч. з науковим ступенем – на **11%**.

Вагомим досягненням у галузі підготовки та атестації наукових кадрів стало відкриття в поточному році нової спеціалізованої вченої ради із захисту кандидатських дисертацій з економічних наук під головуванням декана економічного факультету, професора **Алми Череп** та успішна перереєстрація спеціалізованої вченої ради з історичних наук, яку очолив ректор університету, професор **Микола Фролов**.

Університет є засновником **16** наукових збірників, **13** з яких включено до Переліку наукових фахових видань України, ще **2** – подано на реєстрацію до Міністерства освіти і науки України. За результатами наукової роботи університету у 2012 році опубліковано найбільшу кількість матеріалів, порівняно з минулими роками, зокрема: монографій – **52** (у 2011 році – **36**, у 2010 – **45**); підручників і навчальних посібників – **188** (у 2011 році – **170**, у 2010 – **156**), статей у наукових фахових виданнях України

– **917** (у 2011 році – **799**, у 2010 – **709**), статей у зарубіжних виданнях – **95** (2011 – **75**, 2010 – **63**). За даними наукометричної бази “SCOPUS” університет посідає **57** місце (публікацій – **143**, цитувань – **156**, індекс Гірша – **6**).

Відповідно до сучасних вимог Міністерства освіти і науки України в університеті велика увага приділяється практичному використанню результатів науково-дослідних робіт, їх інноваційній спрямованості та комерціалізації. Завдяки заходам, вжитим ректором університету, кількість науково-технічної продукції, впровадженій у виробництво, збільшилась на **80%**, а показник використання бюджетних коштів (відношення обсягу коштів, що надійшли до спеціального фонду університету за рахунок виконання госпдоговірних науково-дослідних робіт, до обсягу коштів, виділених на виконання НДР із загального фонду державного бюджету України), збільшився у два рази.

З метою активізації наукової співпраці та впровадження наукових розробок фізичного та математичного факультетів на промислових підприємствах міста, зокрема ВАТ “Електрометалургійний завод «Дніпрспецсталь»”, ДП ЗМКБ “Прогрес” ім. акад. О.Г. Івченка, ВАТ “Мотор Січ” та ін. у поточному навчальному році кафедрою прикладної фізики спільно з науково-дослідною частиною був створений навчально-науково-виробничий центр “Метал-спецпроект”.

У 2013 році університет приєднався до Українсько-Російської міжуніверситетської мережі трансферу технологій і продовжив співпрацю з Національною мережею трансферу технологій, на сайті якої розміщено технологічні пропозиції науковців ЗНУ. Наразі фахівцями НДЧ ведеться робота по

створенню офісу мережі трансферу технологій на базі Запорізького національного університету.

Наш виш може пишатися своїми здобутками і на міжнародному рівні. ЗНУ – один із трьох українських вишів, який увійшов до міжнародного проекту “Електра” за програмою “Еразмус Мундус” із загальним обсягом фінансування **3,9 млн євро**, що дозволить здійснювати навчання та стажування студентів і викладачів у партнерських вишах ЄС за такими пріоритетними напрямками, як енергоефективні технології, охорона довкілля, екологія тощо. Наш університет разом із Харківським політехнічним університетом запрошений до участі в міжнародному проекті “Тросові системи у космічному просторі”, який успішно пройшов попередній конкурс і в разі прийняття заключного рішення буде виконуватися за підтримки VII рамкової програми ЄС. Крім того, упродовж останнього часу ЗНУ став членом Телуарської асоціації університетів (США), Міжнародної асоціації ректорів, Програми ООН “Академічний вплив”, взяв участь у 5 міжнародних виставках, а також виступив співорганізатором I Міжнародного конкурсу молодих вчених “Аналіз, поклики, перспективи” (м. Сонячний Берег, Болгарія).

За розвиток міжнародної діяльності Запорізький національний університет отримав Гран-Прі на XXIII Міжнародній спеціалізованій виставці “Освіта та кар'єра-2013” (м. Київ, квітень 2013 р.).

Ми також можемо пишатися і результативністю наукової роботи наших студентів, якими в поточному році отримано **25** призових місць на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, за кількістю яких ЗНУ входить у першу п'ятірку класичних університетів України. У зв'язку з цим висловлюємо окрему подяку декану економічного

факультету **Алми Череп**, яка в цьому році одноосібно підготувала **9** переможців.

Яскравою подією нашого наукового життя стало проведення 9-11 квітня 2013 р. VI університетської науково-практичної конференції “Молода наука-2013”, організаторами якої традиційно виступили Науково-дослідна частина та Наукове товариство студентів та аспірантів ЗНУ. У роботі конференції взяло участь понад **800** студентів, аспірантів, молодих вчених та учнів загальноосвітніх шкіл області, матеріали доповідей яких увійшли до 5-томного збірника наукових праць.

Із метою подальшого підвищення ефективності наукової роботи ЗНУ за пропозицією науково-дослідної частини в новому Колективному договорі на 2012-2017 рр. передбачено матеріальне стимулювання науковців за окремі результати наукової діяльності, зокрема публікацію статей у журналах, що входять до наукометричної бази “SCOPUS”, створення інтелектуальної власності ЗНУ, видання монографій, підготовку підручників (посібників) із грифом МОН.

За ініціативою ректора **Миколи Фролова** у 2012/2013 навчальному році розроблено та затверджено Вченою радою університету Положення про університетський конкурс для науково-педагогічних працівників “Кращий науковець року”, який проводиться щорічно за підсумками індивідуальних рейтингових показників наукової діяльності, що відповідає сучасним вимогам Міністерства освіти і науки України щодо організації наукової діяльності у вищих навчальних закладах.

Вікторія МЕНЯЙЛО,
кандидат фізико-математичних наук, доцент,
начальник Науково-дослідної частини

“Українське диво” для майбутніх економістів

“Чи можливе українське економічне диво?”. У цьому важливому для сучасної вітчизняної економіки питанні намагалися розібратися студенти II курсу економічного факультету ЗНУ. Про це йшлося у лекції голови Всеукраїнської спілки вчених-економістів, завідувача кафедри стратегічного управління економічним розвитком Донецького національного технічного університету, академіка Академії економічних наук України, професора **Олександра Кендюхова**.

На початку лекції до присутніх із привітальним словом звернулася декан економічного факультету, професор **Алла Череп**. Вона розповіла про співпрацю нашого університету із Хмельницьким національним і представила проректора з науково-педагогічної роботи ХНУ, професора **Михайла Войнаренка**. Алла Василівна зазначила, що результатом співпраці університетів є видана мину-

лого року монографія.

Також на заході були присутні представники економічного факультету ЗНУ, серед яких заступник декана з навчальної роботи **Анна Горбунова**, заступник декана з наукової роботи **Андрій Лененко**, викладачі факультету **Олександр Лепьохін**, **Олег Баштанник** та аспірантка **Вікторія Шаповалова**.

На початку зустрічі Олександр

Кендюхов на прикладі “Китайського економічного дива” розглянув різні можливості розвитку та покращення економіки країни. Олександр Володимирович розповів про історію становлення української економіки, модель якої почала кардинально змінюватися з 1991 року.

Олександр Кендюхов також розглянув нагальні проблеми української економіки, цілі, що ставить перед собою влада у

вирішенні економічних проблем, зміни в законодавстві, направлені на розвиток економічної галузі. На його думку, Україна повинна мати власний неординарний шлях економічного розвитку, замість орієнтації на досвід європейських країн. Професор вказав на те, що традиційні підходи до вибору факторів виробництва, а саме – праця, земля, капітал, підприємницькі здібності – є недостатніми. Час – головний економічний ресурс, однак він не відновлюється. Ключовим завданням економічного розвитку країни має бути прискорення економічних процесів.

Наступним хибним твердженням, за словами академіка, є те, що в умовах ринкової економіки напрями інвестицій визначає приватний “ефективний” власник. Запорукою економічного зростання мають стати прямі інвестиції в нові перспективні виробничі бази.

Олександр Кендюхов сміливо запропонував змінити традиційні підходи до системи оподаткування: “Податки повинні збиратися не з доходів, а з витрат”. Внаслідок цього відбудеться підприємницький бум і розпочнеться різке прискорення економічних процесів. І, зрештою, на центральне питання лекції Олександр Кендюхов відповів з упевненістю: “В Україні є всі шанси продемонструвати світу нове економічне диво”.

Після закінчення лекції Олександр Володимирович вручив охочим власну роботу “Суспільство споживання як національна трагедія в Україні”. А професор Михайло Войнаренко подарував економічному факультету свою монографію “Кластери в інноваційній економіці”.

Ксенія НАЗАРЕНКО,
Євгенія ТОЦЬКА

Юрій Зацний: “Моя мета – завжди служити людям”

Нещодавно університетська громадськість святкувала 70-річчя видатного вченого та педагога, завідувача кафедри теорії та практики перекладу з англійської мови Юрія Зацного. Його науково-педагогічний стаж складає понад 40 років, наукова школа ювіляра “Проблеми соціолінгвістики і неології” набула останнім часом великої популярності в наукових колах. Його колеги та учні, серед яких багато тих, хто вже зміг вибудувати успішну наукову кар’єру, в один голос розповідають про видатні наукові заслуги ювіляра. Сам же Юрій Антонович вважає це перебільшенням, адже його життєве кредо – завжди допомагати та служити людям. Ми приєднуємося до численних привітань, що пролунали на адресу шановного ювіляра і бажаємо успішного втілення у життя всіх мрій і починань!

Юрій Зацний добре відомий не лише на факультеті іноземної філології, але й за межами нашого університету. Однак, певно, деякі подробиці його біографії широко здивують студентів та викладачів. Так, важко повірити, що у середній школі він не дуже любив іноземні мови, а своєю професією спершу обрав не лінгвістику, а геологію.

- Я обрав професію геолога в юнацькі роки, коли вона здавалася романтичною, а мною керувало прагнення нових визначних відкриттів. Тоді я у складі геологічної розвідницької групи шукав золото на Колимі, однак ці пошуки були безрезультатними.

Натомість група, до якої я входив, у Дніпропетровській області відкрила поклади радіоактивних руд. Романтики в цій професії виявилось небагато. А пізніше зрозумів, що моє покликання – іноземна філологія, вивчення й дослідження іноземних мов.

- Скільки мовами Ви володієте сьогодні?

- Окрім спеціальності – англійської мови, яку вивчав у Горлівському державному педагогічному університеті, набагато пізніше, з власної ініціативи, опанував іспанську, також можу читати італійською, португальською та іншими європейськими мовами. А от українську опанував лише останнім часом: я народився у містечку Кременець на Західній Україні, але у дитинстві багато переїжджав зі своєю сім’єю, бо мій вітчим був військовим, і вчився у шкільні роки російською мовою.

- Наскільки нам відомо, Ви займалися науковою і педагогічною діяльністю не лише на базі нашого вишу, але й за кордоном?

- Першу свою закордонну робочу поїздку я здійснив до В’єтнаму в 1978 році. Тоді я очолив групу радянських спеціалістів, які створювали Ханой-ський університет. Через два роки після того вперше потрапив до Америки. Потім мене почали запрошувати читати лекції в англійських та американських вишах. Тісні контакти, і не тільки робочі, а й дружні, протягом багатьох років склалися з викладачами Бірмінгем-ського університету.

- Які головні завдання на сьогодні стоять перед кафедрою теорії та практики перекладу з англійської

мови, яку Ви очолюєте?

- Ми готуємо професійних перекладачів із знанням двох-трьох мов. Є і такі талановиті фахівці, які оволодівають п’ятьма мовами. Коли тільки відкрилася наша кафедра, то лише 28% її співробітників мали ступінь кандидата або доктора наук. На сьогодні 100% наших викладачів мають науковий ступінь. Усі вони ведуть активну наукову діяльність і постійно підвищують свій фаховий рівень.

- Ваша наукова школа “Проблеми соціолінгвістики і неології” набуває все більшої популярності в наукових колах. Чому так актуальна неологія в сучасному світі, і чому так багато уваги цьому напрямку приділяють Ви і Ваші учні?

- Неологія – сфера нового, що виникає у людському суспільстві, зокрема в мові. Англійська мова вважається найдинамічнішою мовою світу. Сьогодні це мова науково-технічного прогресу, глобальна та універсальна мова, яка постійно розширює і розвиває свій словниковий склад. І цю нову сферу треба зафік-

ДОВІДКА

У 1998 р. на факультеті іноземної філології була створена кафедра теорії та практики перекладу з англійської мови, яку очолив Юрій Зацний. Юрій Антонович підготував 17 кандидатів наук (дев’ятеро з них на сьогодні є науковими керівниками 23 аспірантів), троє докторів наук. Вже захистила докторську дисертацію та очолила кафедру англійської філології Санія Єнікеєва, вона створила власну наукову школу. Серед його учнів – молоді й талановиті викладачі – доценти кафедри теорії та практики перекладу з англійської мови Русудан

сувати, описати, осмислити процеси, що тут відбуваються. Це, гадаю, надзвичайно перспективна й актуальна галузь досліджень. І найбільш впливовими й активними тут виступають американський та австралійський варіанти англійської мови, у той час, як британський залишається найбільш консервативним. Ми займаємося науковими дослідженнями на базі оригінальних письмових джерел.

- Із чим пов’язані Ваші найближчі плани?

- Багато хто з українських науковців, зокрема співробітників ЗНУ, захищають свої докторські дисертації в Росії. Але на території нашої держави для присвоєння наукового ступеня потрібне підтвердження. Я вхожу до складу спеціалізованих вчених рад із захисту дисертацій Львівського національного університету ім. І. Франка та Херсонського державного університету. Незабаром і в нашому виші плануємо відкрити вчену раду зі спеціальності “Германські мови”, щоб нашим спеціалістам не доводилося їхати на захист до інших міст.

- Дякуємо за цікаву розмову.

Олена ХЛИСТУН

Махачашвілі, Олександр Шевченко та інші.

Значний внесок професор Юрій Зацний зробив у розвиток не лише вітчизняної науки. З 2004 р. він став асоційованим членом фонду ім. Фулбрайта, пройшов стажування на базі Техаського університету. За плідну роботу та успіхи в науці та освіті отримав звання “Заслужений діяч науки і техніки України”, нагороджений Почесною грамотою Запорізької міської ради та медаллю American Bibliographical Institute “The World medal of Freedom”.

ЦЕ ВАРТО ЗНАТИ!

■ **Вийти зі скрутного становища чи дати раду в скрутному становищі?** Часто чуємо і читаємо: “**Він опинився в безвихідному становищі**”; “**Вона не бачила виходу з цього становища**”; “**Він вийшов зі скрутного становища**”.

Однак у класичній літературі не зустрічаються такі словосполучення. Натомість там використовуються відповідники: “**дати раду**”, “**зарадити**”. Натомість бачимо: “Розмова вкрай схвилювала його, хлопець був **безпорадний**” (К. Гордієнко); “Побачу ще, як там буде; коли **не дам ради**, то тоді вже, певне, треба йти в найми знову” (Т. Шевченко); “Мною не турбуйтеся: я **собі дам раду**” (М. Коцюбинський).

Тож і в наведених вище фразах варто було б сказати так: “**опинився в безпорадному становищі (стані)**”, “**не бачила ради в цьому становищі**”, “**дав собі раду в скрутному становищі**” чи “**зарадив собі у скруті**”.

■ **Трапитися, статися, скоїтися, зчинитися**

У сучасній художній літературі й діловій мові дієслово “**трапитися**” вживається досить часто, інколи замість інших, більш відповідних до певної мовної ситуації дієслів.

Наприклад, можна почути: “Із ним **трапилася** біда”, хоч тут куди більше підходять: “**сталася, скоїлась, зчинилась, учинилась** біда”.

В українській класичній літературі дієслова “**траплятися**”, “**трапитися**” позначають “дію, неозначену в часі”, коли щось відбувалося чи

відбулось у дуже віддаленому часі: “**Наталці траплялись женихи**” (І. Котляревський); “**Трапляється, часом тихенько заплаче**” (Т. Шевченко); “**На віку, як на довгій ниві, всього трапляється: і кукіль, і пшениця**” (прислів’я).

Там, де якась подія відбулась не так давно і має виразніший щодо часу характер, треба шукати інших підхожих слів: “**статися**” (“Жінка занедужала. Не знаємо, що з нею **ї сталося**” (Панас Мирний)); “**скоїтися**” (“Що там **скоїлося** вчора межі вами, що Олександра прибігла до нас, мов несамовита?” (М. Коцюбинський)), “**зчинитися**” (“Тут гримнув залп, **зчинилося** таке, мов буря всіх крилом своїм торкнула” (П. Тичина)), “**учинитися**” (“Скажіть мені, будь ласка, що тут **учинилося**?” (Панас Мирний)).

Підготовка сучасних і мобільних викладачів – головне завдання ФІФ

Цього разу, як і в попередні роки, на початку квітня до ЗНУ завітали філологи з різних вишів, аби взяти участь у VI Міжнародній конференції “Нова філологія у XXI сторіччі”. Але цього разу в нашому університеті зібралися науковці не лише із різних куточків нашої країни, але й із закордонних вишів. Серед почесних гостей заходу на конференції були присутні Аташе з питань розвитку французької мови Посольства Франції в Україні пані **Віржині Вільшанж** і добре знайий у науковому світі завідувач департаменту “Викладання французької мови як іноземної” французького університету м. Ле Ман, доктор філологічних наук, професор **Жан Франсуа Бурде**.

На відміну від пана Бурде, який є постійним учасником програми подвійного диплома, що діє на базі нашого університету й університету м. Ле Ман, аташе **Віржині Вільшанж** завітала до ЗНУ вперше. Під час візиту вона змогла гідно оцінити роботу, що проводить кафедра романської філології і перекладу факультету іноземної філології ЗНУ протягом останніх років. Вона не лише відвідала міжнародну конференцію, але й в урочистій обстановці вручила подвійні українсько-французькі магістерські дипломи шести випускникам кафедри романської філології і перекладу. Наші студенти отримали ці дипломи завдяки спільній партнерській діяльності кафедри романської філології і перекладу та департаменту Викладання французької мови як іноземної Університету дю Мен.

Протягом року студенти навчалися паралельно в обох університетах, і викладачі ЗНУ та Університету дю Мен брали безпосередню участь у процесі надання студентам необхідних знань та навичок. Завдяки регулярним відеоконференціям вони мали змогу брати участь у заняттях разом із французькими студентами. Також вони отримували та виконували через систему інтернет завдання, які їм надсилали французькі викладачі. У результаті такого співробітництва студенти успішно завершили навчання та першими в Україні отримали дипломи з цієї спеціальності.

Виступ на пленарному засіданні наукової конференції “Нова філологія у XXI сторіччі” пана Бурде дозволив студентам більше дізнатися про французьку лінгвістику та літературознавство.

Під час перебування гостей на факультеті іноземної філології його декан, доцент **Галина Морозкіна** ознайомила їх з усіма особливостями навчання й позааудиторно-

го життя студентів і викладачів. Також у рамках роботи секційних засідань конференції кафедра романської філології і перекладу організувала проведення круглого столу з питань сучасної романістики, куди були запрошені французькі гості. Під час заходу всі доценти кафедри презентували

результати та перспективи власних наукових розвідок, висвітливши актуальні питання в галузях когнітивної лінгвістики, дискурсології, перекладознавства. Крім того, говорили про проблеми інтердискурсивності та про те, як зробити навчання наших студентів більш професійно орієнтованим. Останнє – особливо актуальне для діяльності кафедри: завдяки співробітництву з університетом Дю Мен, її співробітники змогли оновити програму підготовки викладачів французької мови і як результат – готувати сучасних, мотивованих, мобільних викладачів для середньої ланки освіти.

Ще одним “плюсом” участі наших викладачів у науковому форумі стало те, що всі його учасники зійшлися на думці про необхідність таких зустрічей і висловили сподівання, що наступного року зустрінуть-ся знову.

Ірина ШАРГАЙ,
доцент, завідувач кафедри романської філології і перекладу

Державний вищий навчальний заклад “Запорізький національний університет” Міністерства освіти і науки України

оголошує конкурс на заміщення вакантних посад:

- **викладач кафедри економічної кібернетики Криворізького факультету ЗНУ** – 0,75 ставки;
- **доцент кафедри соціології, психології та гуманітарних дисциплін Криворізького факультету ЗНУ** – 0,75 ставки;
- **завідувач кафедри соціології, психології та гуманітарних дисциплін, доцент Криворізького факультету ЗНУ** – 1 ставка;
- **завідувач кафедри обліку та менеджменту, доцент Криворізького факультету ЗНУ** – 0,75 ставки;
- **декан фізичного факультету** – 1 ставка.

Умови конкурсу:

Кандидат на посаду декана факультету повинен бути з числа науково-педагогічних працівників факультету, мати науковий ступінь і вчене звання та не менше п’яти років науково-педагогічного стажу роботи.

Кандидат на посаду завідувача кафедри, доцента кафедри повинен мати вищу освіту за фахом, не менше п’яти років науково-педагогічного стажу і ступінь кандидата наук або звання доцента, старшого наукового співробітника за профілем кафедри, досвід викладацької, науково-дослідницької роботи.

Кандидат на посаду доцента кафедри повинен мати повну вищу освіту за фахом, не менше п’яти років науково-педагогічного стажу і ступінь кандидата наук або звання доцента, старшого наукового співробітника за профілем кафедри, досвід викладацької, науково-дослідницької роботи.

Кандидат на посаду викладача кафедри повинен мати вищу освіту за фахом, не менше трьох років науково-педагогічного стажу, ступінь магістра за спеціальністю, яка відповідає профілю кафедри.

Заяви на участь у конкурсі подавати протягом місяця з дня надрукування оголошення за адресою: 69600, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 66, І навчальний корпус, загальний відділ (каб. 48).

До заяви, зареєстрованої в загальному відділі ЗНУ, додається:

- ✍ додаток до анкети на участь у конкурсі (каб. 48),
- ✍ завірений список наукових праць,
- ✍ а для тих, хто не працює в ЗНУ, також:
- ✍ особовий листок з обліку кадрів,
- ✍ автобіографія,
- ✍ документи про освіту, науковий ступінь і вчене звання.

За довідками звертатись за телефоном: 228-75-12

18 травня на майданчику перед II навчальним корпусом Запорізького національного університету за ніч виросло європейське містечко. 13 тематичних наметів, у кожному з яких викладачі та студенти ЗНУ представили культуру та звичаї певної європейської країни, зібрали чимало глядачів. Саме в такому форматі вирішили провести День Європи організатори свята – фахівці відділу міжнародних зв'язків та роботи з іноземними студентами і Центру культурно-масової роботи ЗНУ.

Почесні гості свята – начальник управління зов-

нішніх відносин та зовнішньоекономічної діяльності Запорізької обласної державної адміністрації **Вадим Міщанин**, перший проректор ЗНУ **Олександр Бондар** і проректор з наукової роботи **Віктор Гришак** – отримали паспорти почесних гостей Євромістечка і здійснили “подорож європей-

ськими країнами”, відвідавши усі намети. Окрім того, Олександр Бондар і Віктор Гришак взяли участь у вікторині, яку влаштували фахівці освітніх центрів ЗНУ, й отримали сертифікати, що засвідчили їхнє гарне володіння англійською мовою.

Яскравими враженнями від Євромістечка гості свята завдячували студентам і ви-

кладачам ЗНУ. Так, студенти біологічного факультету вже не вперше представляли на Дні Європи Україну. Факультет соціальної педагогіки та психології, аби краще познайомити присутніх із культурою Ірландії, провів конкурс на знання традицій цієї країни та частував гостей національними стравами з картоплі. Фізичний факультет представив Туреччину, яка теж планує увійти до Євро-союзу. Про найякравіші риси італійської культури нагадали представники економічного факультету, польської – філологічного.

Кіпр та грецькі боги-олімпійці – таку тему обрали для презентації студенти факультету журналістики. Представники математичного факультету презентували на святі Болгарію, а студенти факультету соціології та управління – Швейцарію. Факультет менеджменту обрав для презентації Данію, студенти факультету іноземної філології представляли цілу низку країн, мови яких вони опановують під час навчання, – Німеччину, Англію, Францію та Іспанію.

Олена ХЛИСТУН, Таміла ТАРАСЕНКО

Наймолодші випускники освітнього центру отримали сертифікати

Напередодні травневих свят Центр “Англійська для малюків” Запорізького національного університету підбив підсумки цього навчального року. 29 та 30 квітня відбулися відкриті заняття з випускниками Центру, на яких також були присутні їхні батьки.

Фахівці Центру провели заняття в такому форматі, який якнайкраще продемонстрував батькам особливості навчання в Центрі та перші досягнення

маленьких слухачів. Так, наприклад, **Лариса Калабухова**, викладач курсу “Підготовка до школи”, провела з малятами своєрідне тестування, тим самим показавши батькам готовність дітей до школи. Маленькі слухачі виконували різноманітні завдання з математики, логіки, письма, активно відповідали на запитання вчителя.

Впевнено та гідно тримались діти і під час заняття з англійської мови. Їм вдалося продемонструвати свої перші високі досягнення. Заняття проходило у формі гри: маленькі слухачі відповідали на запитання, продемонстрували знання кольорів, цифр, розповідали вірші про свою родину та матусь, співали пісні, виконували рухи під команди вчителя. Наприкінці усі діти були відзначені нагородами – вони отримали сертифікати про закінчення навчання в Центрі та заохочувальні подарунки. Усі учасники заходу залишилися задоволеними.

Варвара ПЕТРОСОВА,
викладач Центру “Англійська для малюків”

Європейське покликання України з точки зору студентів

18 травня в рамках святкування Дня Європи на базі Наукової бібліотеки ЗНУ відбулося засідання круглого столу “Європейське покликання України”. Організаторами заходу виступили Центр європейської інформації та Економіко-правничий коледж ЗНУ.

На початку заходу до присутніх звернулася голова Центру європейської інформації **Валентина Герасимова**. Вона розповіла про історію створення Центру, його наукову діяльність, розроблені та реалізовані проекти, ресурси Центру, які дозволяють студентам дізнатися більше про європейську спільноту та про можливості, які відкриває Центр перед молоддю.

Модератором заходу виступив відповідальний за наукову роботу ЕПК, викладач **Максим Носик**. Також на заході були присутні викладач Економіко-правничого коледжу **Олександра Данілікіна** та голова Наукового студентського товариства ЕПК **Олександр**

Короленко.

На початку засідання присутнім продемонстрували відеофільм “Що ЄС дійсно робить в Україні?”, у якому йшлося про співпрацю України та ЄС. Студенти коледжу виступили з тематичними доповідями: “Історія ЄС та конституційні засади його існування”, “Україна у європейському та світовому просторі”, “Молодь України за ЄС”, “Митний союз: проблеми розбудови та перспективи розширення ЄврАзЄС”, “Інтеграція як передумова конкурентоспроможності економіки України”, “Правове поле ЄС” та “Українські ВНЗ у європейському освітньому просторі”.

Наукові розвідки доповідачів викликали великий інтерес та жваві обговорення. Також під час засідання круглого столу працювала експозиція стендів з матеріалами, присвяченими Європі.

Ксенія НАЗАРЕНКО

СПОРТИВНІ НОВИНИ

■ Із 26 по 29 квітня у м. Суми проходила XI літня Універсіада України із дзюдо. До спортивного комплексу Сумського державного університету завітало 211 студентів-дзюдоїстів із 21 регіону України, які представляли 57 вищих навчальних закладів. Спортсмени виборювали медалі у 16 вагових категоріях. Студенти факультету фізичного виховання гідно представили Запорізький національний університет. Серед жінок у ваговій категорії 48 кг перше місце виборола магістр факультету фізичного виховання, майстер спорту України **Марина Крот**. Серед чоловіків у ваговій категорії 60 кг золоту нагороду отримав студент 4 курсу, майстер спорту України **Ашот Балабекян**.

■ У Львові проходила XI літня Універсіада України з вільної та греко-римської боротьби. Змагання з боротьби є одним із найбільш популярних серед студентської молоді. У рамках Універсіади взяли участь близько 400 спортсменів, які представляли 25 регіонів України.

Серед учасників Універсіади був студент 1 курсу факультету фізичного виховання ЗНУ – **Роман Пацурківський**, який став бронзовим призером у змаганнях із греко-римської боротьби.

■ Із 5 по 12 травня у Литві (місто Друскінінкай) відбувся чемпіонат Європи з армспорту.

Нашу країну та Запорізький національний університет серед юніорів представляв студент юридичного факультету **Роман Агаєв**. Для категорії юніорів це перший чемпіонат такого рівня. Усього в ньому взяли участь близько 500 спортсменів із 25 європейських країн. Наш студент гідно виступив у ваговій категорії до 55 кг: Роман отримав бронзу в змаганнях на правій руці, а також посів четверту сходинку в змаганнях на лівій руці.

Наші студенти – призери “Кубка міста-2013” з веслування

28 квітня в нашому місті відбулися змагання з веслування “Кубок міста-2013”. Це – перший етап відбору учасників для участі у Всесвітній універсіаді (м. Казань) і в Кубку України-2013 (Дніпропетровськ). На урочисте відкриття спортивного заходу завітав міський голова **Олександр Син**. Також змагання відвідали посадовці, представники спортивних організацій міста та усі охочі, кого зацікавив цей вид спорту.

Усього в заході взяли участь 150 спортсменів-запоріжців і 22 запрошених спортсмени із Дніпропетровська. Останні спеціально прибули для участі в матчі на драгонботах (човен “Дракон”) Запоріжжя – Дніпропетровськ. Варто зауважити, що змагання на драгонботах у Запоріжжі відбувалися вперше. Однак, попри відсутність досвіду, запорізька команда виборола перемогу в супротивників.

Також під час заходу відбулися гонки між запорізькими командами. У результаті збірна команда ЗНУ (капітан – голова студради університету **Антон Осадчук**, тренер – завідувач кафедри олімпійського та професійного спорту **Андрій Свасьєв**) розділила почесне третє місце з командою “Купуй запорізьке”. Вони програли у півфі-

налі команди “Мотор Січ” лише на чверть корпусу, при тому, що для 90% команди змагання на драгонботах було відкриттям нового спорту.

Антон Осадчук поділився враженнями наших студентів від участі у змаганнях: “Відчуття легкості і єдності з командою – просто неперевершені. У всіх спортсменів з'явилося бажання ще не раз спробувати себе в цьому новому для них виді спорту”.

Представники нашого вишу вдало виступили у змаганнях із веслування в номінаціях “чоло-

віки-одиночки” та “жінки-одиночки”. Серед чоловіків кращим став студент нашого університету **Віталій Ушканов**. Представниця ЗНУ **Лариса Жалінська** виборола перше місце в категорії “жінки-одиночки”, а на другому місці опинилася наша спортсменка **Тетяна Поддусаєва**.

Також організатори змагань відзначили злагоду і дисциплінованість збірної команди ЗНУ та побажали спортсменам подальших успіхів у змаганнях.

Обласна академічна газета “Запорізький університет”
Засновник і видавець –
колектив Запорізького національного університету
Видається – з 1973 року

Творчий колектив: **Таміла Тарасенко, Олена Хлисту**
Олена Ярошенко, Ксенія Назаренко
Інтернет-версія – **Олена Благодарова**
Фотокореспондент – **Василь Биченко**

Номер підписаний до друку 22.05.2013

Автори надрукованих матеріалів
несуть відповідальність за підбір
і точність фактів і цитат,
статистичних даних,
які не підлягають
відкритій публікації.
Редакція може
публікувати матеріали
в порядку обговорення,
не поділяючи точку зору автора.

Зареєстровано Запорізьким обласним
управлінням юстиції: свідоцтво про державну
реєстрацію друкованого засобу масової
інформації серія 33 №735-010-пр
від 7 червня 2006 року.
Виходить двічі на місяць
українською мовою.
Поширюється безкоштовно.
Один друкований аркуш.
Наклад 1000 примірників.

Адреса редакції:
69063, м. Запоріжжя,
вул. Залізнична, 24
9 поверх, кабінет №2
Телефон: **228-75-32**
e-mail: **znu.gazeta@gmail.com**
Надруковано
в ТОВ “Південноукраїнська
виробнича компанія”